

PORTUGUÈS

TERRITORIS ON ES PARLA

El portuguès és la llengua pròpia del Regne de Portugal i la llengua més parlada al Brasil i a les Illes de Madeira, Curaçao i Aruba. Des de l'època colonial portuguesa, també es parla portuguès a Moçambic, Angola, Guinea Bissau i Cap Verd. És una de les llengües més parlades del món. A Portugal compta amb uns 10 milions de parlants i al Brasil compta amb uns 205 milions de parlants.

DIVERSITAT INTERNA/ VARIACIÓ GEOGRÀFICA

Les diferències dialectals del portuguès no són gaire acusades, són bàsicament de caire entonatiu, fonètic i lèxic. La intercomprensió entre els diferents parlants és gairebé sempre satisfactòria. Podem dividir els dialectes del portuguès en tres grans blocs: el portuguès de Portugal, el portuguès brasiler i el portuguès colonial. A més dels dialectes, el portuguès també ha donat lloc al que es coneixen com pidgins i criolls. Això són llengües que sorgeixen quan entren en contacte dues comunitats lingüístiques que no comparteixen llengua comuna. En aquests casos es desenvolupa una espècie de mescla entre les diferents llengües. Un crioll amb molts parlants i que és de base portuguesa és el papiament, parlat a Curaçao i a Aruba. Tot i que en termes oficials i administratius el portuguès i el gallec es consideren llengües diferents, lingüísticament es podrien classificar com a varietats dialectals de la mateixa llengua.

NOMBRE APROXIMAT DE PARLANTS AL MÓN

Té aproximadament 220 milions de parlants al món.

ESTATUS JURÍDIC I DE FACTO



Material elaborat per Linguapax amb el suport de:



Ajuntament
de Barcelona



Diputació
Barcelona

El portuguès és una llengua que gaudeix de prestigi internacional, ja que és una de les llengües més importants d'Amèrica del sud i també és llengua europea. Cada cop són més els estudiants que la trien com a segona o tercera llengua, perquè s'ensenyava arreu del món i s'utilitza en els mercats sud-americans. Pel que fa al reconeixement jurídic del portuguès, també compta amb avantatges en comparació amb altres llengües. Tant al Brasil com a Portugal, Curaçao, Aruba, Moçambic i Angola és la llengua oficial de l'estat, mitjançant la qual funcionen l'administració i l'educació. En els països on també es parlen altres llengües és el portuguès el que compta amb el prestigi social i el poder administratiu.

FILIACIÓ

Família indoeuropea - branca romànica. Les llengües més properes són el gallec, el mirandès o l'asturià.

ESTATUS oralitat / escriptura

El portuguès té tradició escrita i utilitza l'alfabet llatí amb algunes modificacions per adaptar-lo a la llengua. En total té 26 caràcters i alguns d'aquests són diferents que els del català. Algunes grafies que el català no té són: les vocals nasals (ã, õ) el circumflex (ê) o <nh> per <ny>. Fins l'any 2009 el portuguès havia comptat amb dues llengües estàndards diferents per a les dues grans comunitats lingüístiques: un estàndard brasiler i un de portuguès. El 2009, però, va decidir unificar l'escriptura i es va crear una escriptura convencional i inclusiva de les diferents propostes que hi havia hagut fins aleshores.

TRETS FORMALS BÀSICS

Fonètica

1. El sistema vocàlic del portuguès és una mica diferent del vocalisme català, ja que no té vocal neutra i té quatre vocals més, vocals nasals.
2. L'estructura sil·làbica del portuguès no permet algunes combinacions de consonants que en català sí que són possible, com ara /pt, kt, gn, ks/. Això fa que les



simplifiquin i que paraules com *cognició, apte o sagnant* les pronuncïïn *conició, ate i sanant*

Morfologia i sintaxi

1. Tot i que el portuguès també té gènere, sovint no coincideix amb el català. Per exemple *viatge* és femení en portuguès. Això fa que puguin confondre's amb aquestes paraules.
2. En portuguès la perífrasi verbals *anar+verb* indica futur, mentre que en català indica passat. Això fa que els parlants tinguin problemes quan utilitzen el passat perifràstic (podrien interpretar 'vaig comprar', per exemple, com un futur).
3. El portuguès no té uns equivalents als pronoms febles *en* i *hi*. Això fa que mostrin problemes en la distribució i utilització d'aquests pronoms. Per exemple poden dir 'Pomes? No vull!' en lloc de 'Pomes? No en vull'.

Mentre que en català els pronoms febles poden anar tant al davant com al darrere del verb, en portuguès només hi poden anar darrere. Això fa que quan els portuguesos parlen català tendixin a col·locar los sempre al darrere del verb.

LLENGUA I INTERACCIÓ SOCIAL

Hola	Ola!	Per favor	Por favor
Com estàs?	Tudo bem?	De res	De nada
Molt bé, i tu?	Tudo bem, e você?	Gràcies	Obrigado
Bon dia	Bom dia	Perdona	Desculpa
Bona tarda	Boa tarde	Benvingut	Bemvindo



Bona nit	Boa noite	Sí	Si
LÈXIC			
<u>Sistema numeral</u>			
El sistema numeral és molt semblant al del català, ja que ambdós vénen del llatí. És un sistema de base 20.			
1	um	5	cinco
2	dos	6	seis
3	tres	7	sete
4	quatro	8	oito
		9	nove
		10	des
		11	onze
		20	vente
		100	cem
<u>Expressió del temps</u>			
Els dies de la setmana són diferents del català. Excepte el dissabte i el diumenge, els altres dies tenen el nom de la posició que ocupen a la setmana, comptant el diumenge com a inici de la setmana:			
dilluns	segunda-feira	divendres	sesta-feira
dimarts	terça-feira	dissabte	sabado
dimecres	quarta-feira	diumenge	domingo

dijous

quinta-feira

Els mesos de l'any tenen les mateixes arrels que les catalanes, són molt semblants.

ESTATUS CULTURAL DE LA LLENGUA

El portuguès és una llengua amb una llarga història de llengua cultural i de producció, tant oral com escrita. Els primers textos escrits daten del segle XIII i són principalment poemes trobadorescos i èpics. És interessant destacar les diferències que hi ha entre el Brasil i Portugal pel que fa al seu art i la seva producció escrita, ja que són dos països amb dues realitats socials i culturals molts diferents; la colonització i els assumptes indígenes són de primer ordre en la societat brasilera. Alguns destacats escriptors en llengua portuguesa són Fernando Pessoa, José Saramago o Jorge Amado, entre molts d'altres. La tradició oral del portuguès també és molt rica, i inclou cançons populars, jocs de paraules, llegendes, etc.

El portuguès compta amb una acadèmia, l'Academia da Lingua Portuguesa, que s'encarrega d'estandarditzar, normativitzar i normalitzar el portuguès en els països de parla portuguesa, així com de promoure'n l'ús pel món.

RECURSOS SOBRE LA LLENGUA DISPONIBLES A BARCELONA

- Instituto Camões. Instituto da Lingua Portuguesa - <http://www.instituto-camoes.pt/>
- Estudis universitaris a la UB - <http://www.ub.edu/filgalport/>
- Cursos de portuguès a l'Escola Oficial de Idiomes. - <https://www.eoibd.cat/es/>
- Cursos de portuguès al Centre d'Autoaprenentatge de Llengües de la UB - <http://www.ub.edu/slc/ffil/servei3.htm>

Bibliografia:

<http://www.omniglot.com/>



Material elaborat per Linguapax amb el suport de:



Ajuntament
de Barcelona



Diputació
Barcelona

<https://www.ethnologue.com/>

<http://www.academia.org.br/nossa-lingua/lingua-portuguesa>

<https://www.academiagalega.org/>

Informants: RQH, VR



Material elaborat per Linguapax amb el suport de:



Ajuntament
de Barcelona



Diputació
de Barcelona